

Dorpsontwikkelingsplan Rutten

Een energieke en kindvriendelijke woongemeenschap

Dorpsontwikkelingsplan Rutten 2013-2026

Een energieke en kindvriendelijke woongemeenschap

Inhoudsopgave

1. Proces van totstandkoming	6
2. De opgave in Rutten	8
3. De identiteit van Rutten	10
4. De dorpsvisie 2013-2026	40
5. De strategie	44
6. Het dorpsplan 2013-2017	46
7. Beeldmerk en gebiedsproducten	54
Bijlage: gebruikte documentatie	60

Inleiding

In deze rapportage is het dorpsontwikkelingsplan Rutten beschreven. Het plan is het resultaat van een gezamenlijk proces van bewoners, verenigingen, scholen, instellingen, kerken en gemeente. Opdrachtgever is de gemeente Noord-oostpolder. Dorpsbelang Rutten heeft samen met gemeente en Kars Advies het proces van totstandkoming begeleid. In hoofdlijnen zijn de betrokken partijen het eens over de inhoud van het dorpsontwikkelingsplan.

Het dorpsontwikkelingsplan bestaat uit een dorpsvisie en het daarop gebaseerde dorpsplan. De dorpsvisie heeft een tijdshorizon van dertien jaar, terwijl het plan een horizon heeft van vier jaar.

In hoofdstuk 1 wordt het proces van totstandkoming van dit dorpsontwikkelingsplan beschreven, zowel wat betreft de fasering als de erbij betrokken partijen. In hoofdstuk 2 wordt de opgave in het dorp Rutten behandeld.

De identiteit van het dorp Rutten wordt beschreven en verbeeld in hoofdstuk 3. Deze identiteit wordt geformuleerd in termen van kernkwaliteiten, kernwaarden en toekomstbelofte van het dorp. De identiteit - de eigenheid van het dorp - is de basis voor de toekomstvisie van het dorp op de langere termijn (hoofdstuk 4).

In hoofdstuk 5 wordt beschreven met welke strategie de toekomstvisie kan worden gerealiseerd. In hoofdstuk 6 worden de doelstellingen, activiteiten en projecten (programma) beschreven die moeten leiden tot realisatie van de toekomstvisie. En tenslotte worden in hoofdstuk 7 het beeldmerk en de gebiedsproducten toegelicht.

juni 2013

1 Proces van totstandkoming

Om met de hierboven genoemde partijen tot een gezamenlijk en gedragen dorpsontwikkelingsplan te komen, is de volgende fase-ring aangehouden.

Vooronderzoek

Met inzet van diverse methoden en instrumenten is onderzocht wat de beleving van bewoners en ondernemers van het dorp is. Op basis hiervan zijn thema's geformuleerd die de input vormen voor de daaropvolgende sessies.

Identiteitsessie

Samen met bewoners, ondernemers, dorpsbelang, LTO, scholen, Algemene Sportvereniging Rutten (ASV), politie, kerken, Carrefour, Zorggroep Oude en Nieuwe Land en gemeente is een identiteitsessie gehouden. In deze identiteitsessie is met gebruikmaking van beeldtaal de eigenheid, het karakter van het dorp Rutten geformuleerd. Deze identiteit is beschreven en verbeeld in zes kernkwaliteiten, vijf kernwaarden en een toekomstbelofte voor het dorp. De beschreven en verbeelde identiteit is de basis voor de volgende stap, nl. de toekomstvisie van het dorp.

Visiesessie

In een kleiner gezelschap - maar met dezelfde partijen - zijn de toekomstvisie en de strategie geformuleerd. De toekomstvisie is daarbij de uitwerking van de toekomstbelofte van het dorp.

Plansessie

Met dezelfde partijen die deelnamen aan de identiteits- en visiesessie zijn de doelstellingen, activiteiten en projecten benoemd. Op basis hiervan is het programma gemaakt. Tevens zijn tijdens deze sessie voorstellen gedaan voor het maken van een gebiedsproduct.

Dorpsontwikkelingsplan

De resultaten van het proces zijn beschreven in het dorpsontwikkelingsplan.

Dorpsdebat

De inhoud van het dorpsontwikkelingsplan is besproken tijdens het dorpsdebat op 18 mei 2013. Daarnaast is een jeugddebat gehouden, parallel aan het dorpsdebat.

Het gehele proces van totstandkoming van het dorpsontwikkelingsplan werd begeleid door het Gezelschap van de Toekomst. Met dit Gezelschap zijn ook steeds de inhoudelijke resultaten getoetst. Aan het Gezelschap namen bewoners, ondernemers, verenigingen, gemeente en de verschillende instellingen deel. Na elke fase in het proces kwam het Gezelschap bij elkaar om te praten over inhoud en voortgang.

Kinderen van de Paulusschool en de Sjaloomschool hebben tekeningen gemaakt over de toekomst van het dorp. Deze tekeningen zijn geëxposeerd tijdens het dorpsfeest op 16 juni 2013.

De opgave in Rutten

Rutten is een dorp in het noordwesten van de Noordoostpolder. Het ligt dicht bij Lemmer. Het dorp heeft circa 1750 inwoners, waarvan 60% buiten de dorpskern woont. In het dorp Rutten staan 615 woningen, 325 in het buitengebied, 290 in de dorpskern. Naast de boerderijen in het buitengebied, gaat het overwegend om eengezinswoningen, zowel in de huur- als in de koopsector. De laatste jaren is er nieuwbouw bijgekomen.

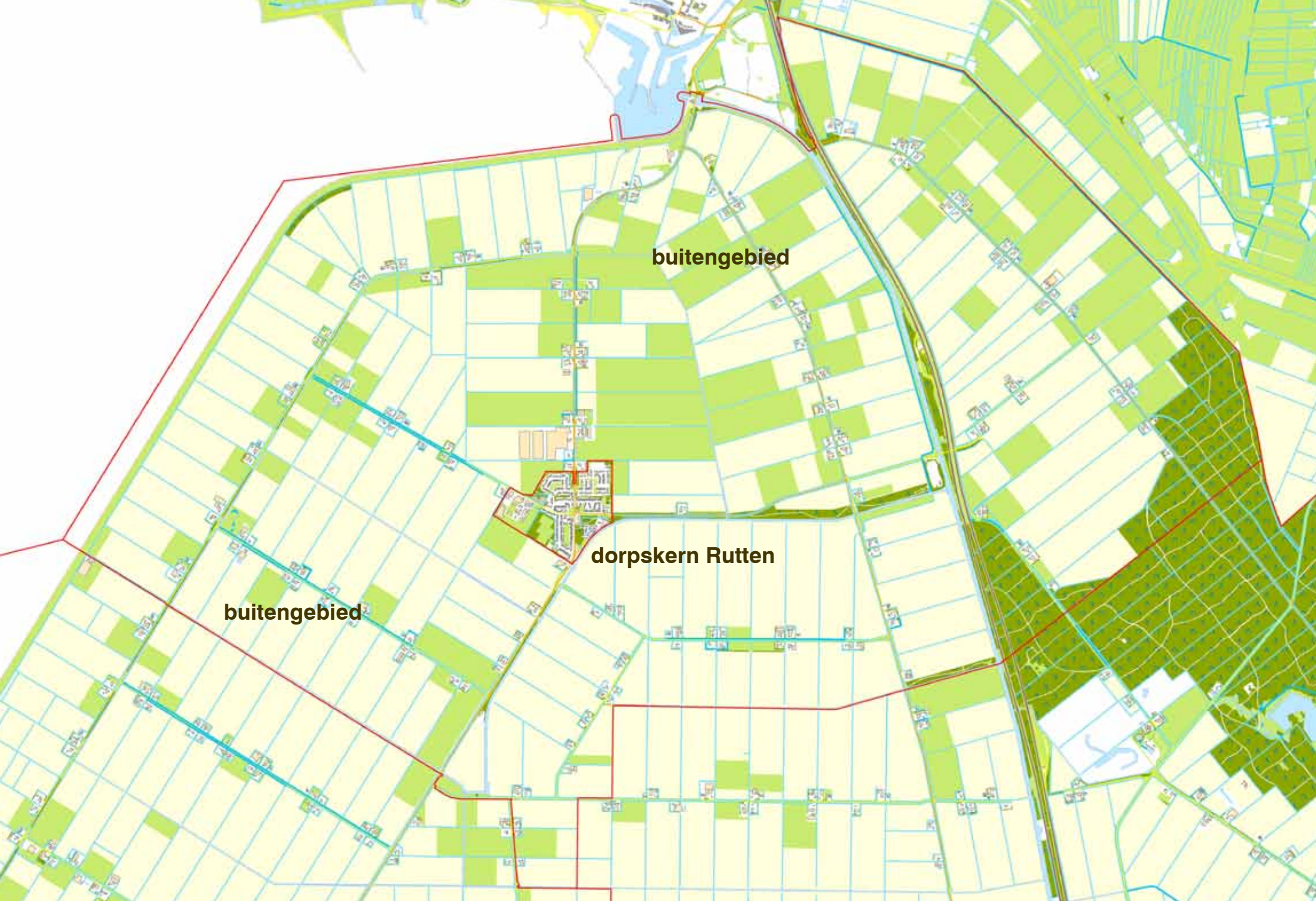
Er zijn twee basisscholen, een peuterspeelzaal, een kinderdagverblijf en naschoolse kinderopvang. Er zijn twee kerken in het dorp aanwezig, een prachtige speeltuin die door het dorp zelf is gerealiseerd en een actief verenigingsleven.

Als gevolg van bevolkingsstagnatie en het ontbreken van financiële middelen, staat het voorzieningenniveau onder druk. Commerciële voorzieningen, zoals winkels zijn veelal verdwenen en maatschappelijke voorzieningen onder andere in welzijn en zorg zijn niet of nauwelijks aanwezig. Bij een toekomstige stagnerende bevolking komt de leefbaarheid van het dorp in gevaar.

Gemeente en instellingen hebben een verantwoordelijkheid om het tij te keren, maar beschikken over beperkte middelen. Het zelforganiserend vermogen van het dorp zal essentieel zijn bij het vinden van een antwoord op de opgave.

Gelukkig is er sprake van een actieve dorpsgemeenschap; naast het organiseren van allerlei activiteiten wordt hard gewerkt aan de totstandkoming van een multifunctionele accommodatie (MFA).

Een duidelijke koers en visie als antwoord op de opgave ontbreekt echter. In deze dorpsvisie wordt richting en koers geformuleerd. In het hierbij behorende dorpsplan staan de activiteiten en projecten die een antwoord geven op de opgave.

buitengebied

dorpskern Rutten

buitengebied

3 De identiteit van Rutten

Het werken aan het dorpsontwikkelingsplan is begonnen met een vooronderzoek. Het doel van het vooronderzoek was het vaststellen van de belangrijkste thema's die in het dorp leven. Deze thema's waren input voor de eerste sessie waarin de identiteit van Rutten centraal stond. De belangrijkste gevonden thema's:

- aandacht voor het wonen in het buitengebied;
- behoefte aan toevallige en georganiseerde ontmoetingen;
- behoefte aan voorzieningen;
- mogelijkheden om prettig oud te worden in het dorp;
- behoefte aan ruimte voor jongeren;
- aandacht voor verschillen in cultuur en achtergrond;
- rol en bijdrage van bedrijven in het dorp;
- het grote zelforganiserend vermogen van het dorp.

Identiteit Rutten

Op basis van de hierboven genoemde thema's zijn vragen geformuleerd voor de identiteits sessie. De antwoorden op deze vragen zijn uitgewerkt in een beschrijving en verbeelding van de identiteit van het dorp Rutten in kernkwaliteiten, kernwaarden en een toekomstbelofte.

Ruimtelijke opzet

Rutten bestaat uit een kleine dorpskern en een weids buitengebied. De ruimtelijke opzet van de dorpskern is helder en open. Waar je ook woont of bent in het dorp, zowel het dorpshart als de horizon zijn voelbaar. De twee kruisende doorgaande wegen verdelen de dorpskern in vier kwadranten met elk een eigen identiteit en kwaliteit. Via de doorgaande wegen komen bewoners en bezoekers in het hart van het dorp. Dit zorgt voor een sterke relatie tussen dorpskern en buitengebied.

De dorpskern biedt openheid naar het landschap en tegelijkertijd geborgenheid. Vertrouwde plekken zijn over de hele dorpskern verspreid, zo geven bewoners aan. Het buitengebied bestaat uit boerenbedrijven; akkers, boerenerven met boerderijen en ruime (bollen)schuren. De boerderijen zijn steeds per twee of vier geclusterd. In het buitengebied benoemen bewoners slechts enkele vertrouwde plekken.

*Door bewoners aangewezen vertrouwde plekken in de dorpskern Rutten. Kleine stippen worden één keer genoemd, de grote stip van de Stiepe elf keer.
Opvallend is dat bewoners overwegend vertrouwde plekken in gebouwen aangeven, minder in de buitenruimte.*

Vertrouwde plekken in de dorpskern en het weefsel van straten dat deze plekken met elkaar verbindt. De gespreide ligging van vertrouwde plekken maakt dat het alledaagse leven (naar school of werk gaan, sporten, kerkbezoek) overal in de dorpskern ervaren kan worden.

Nabijheid Lemmer

De nabijheid van Lemmer is een belangrijke kwaliteit van het dorp Rutten. Winkels, horeca, maatschappelijke voorzieningen en toeristisch vertier zijn in Lemmer ruim voorhanden. De dorpskern van Rutten ligt op ruim vijf kilometer van het centrum van Lemmer.

Voorzieningen in Rutten en Lemmer.

Woonmilieus in Rutten en Lemmer.

Aanbod woonmilieus

Rutten kent een gevarieerd aanbod aan woonmilieus. Het wonen in de dorpskern verschilt sterk van het wonen in het buitengebied. In het buitengebied wordt gewoond op boerenerven en in voormalige arbeiderswoningen. In de dorpskern zijn er kleine woningen, die sterk op de gemeenschappelijke ruimte zijn georiënteerd, en tevens ruime woningen op ruime kavels.

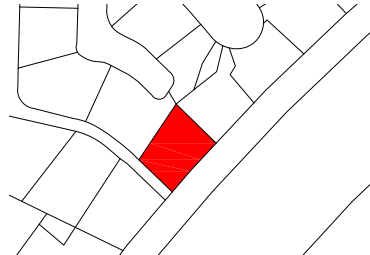
In het buitengebied domineren de boerderijen en de arbeiderswoningen, zoals ook elders in de polder. De arbeiderswoningen zijn vooral vanwege de ligging en de ruime tuin aantrekkelijk als woonplek.

Door schaalvergroting zijn veel boerderijwoningen niet meer als zodanig in gebruik. De woningen hebben de bestemming bedrijfswoning. De gemeente NOP overweegt het gebruik als zogeheten plattelandswoning (bewoners genieten beperkte bescherming tegen geluid- en geurhinder van agrarische bedrijven) toe te staan om (dreigende) leegstand tegen te gaan.

Wonen in Rutten is betaalbaar, zowel in de huur- als de koopsector. De sociale huurwoningen – waaronder de voormalige seniorenwoningen - in de dorpskern vragen op termijn een aanpak.

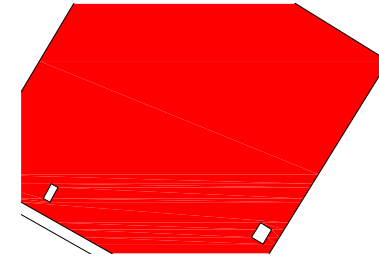
chalet dorpskern.

kleine woning, kleine kavel.

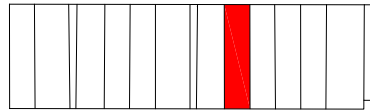
boerenerf buitengebied.

grote woning, zeer ruime kavel.

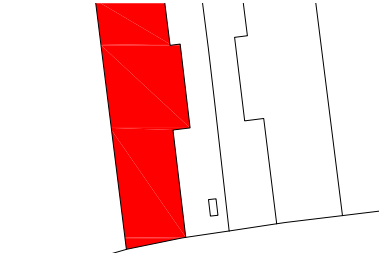
seniorenwoningen dorpskern.

kleine woning, kleine kavel.

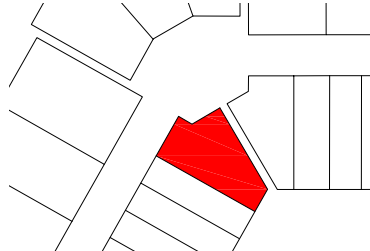
arbeiderswoning buitengebied.

kleine woning, ruime en diepe kavel.

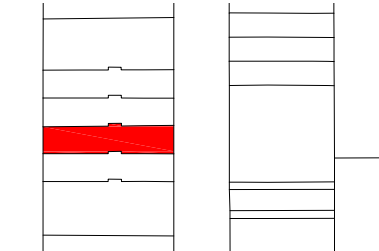
ruim en groen, part. opdrachtgever.

ruime woning, ruime kavel.

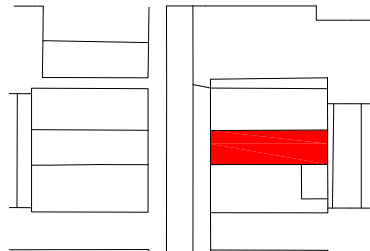
woonstraat dorpskern.

kleine woning, kleine kavel.

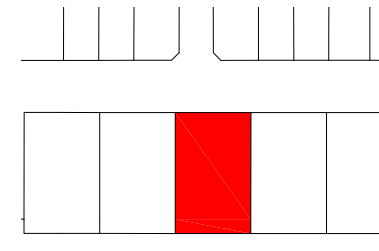
langs de doorgaande weg.

modale woning, modale kavel.

ruim en groen dorpskern.

grote woning, grote kavel.

Activiteiten en voorzieningen voor kinderen

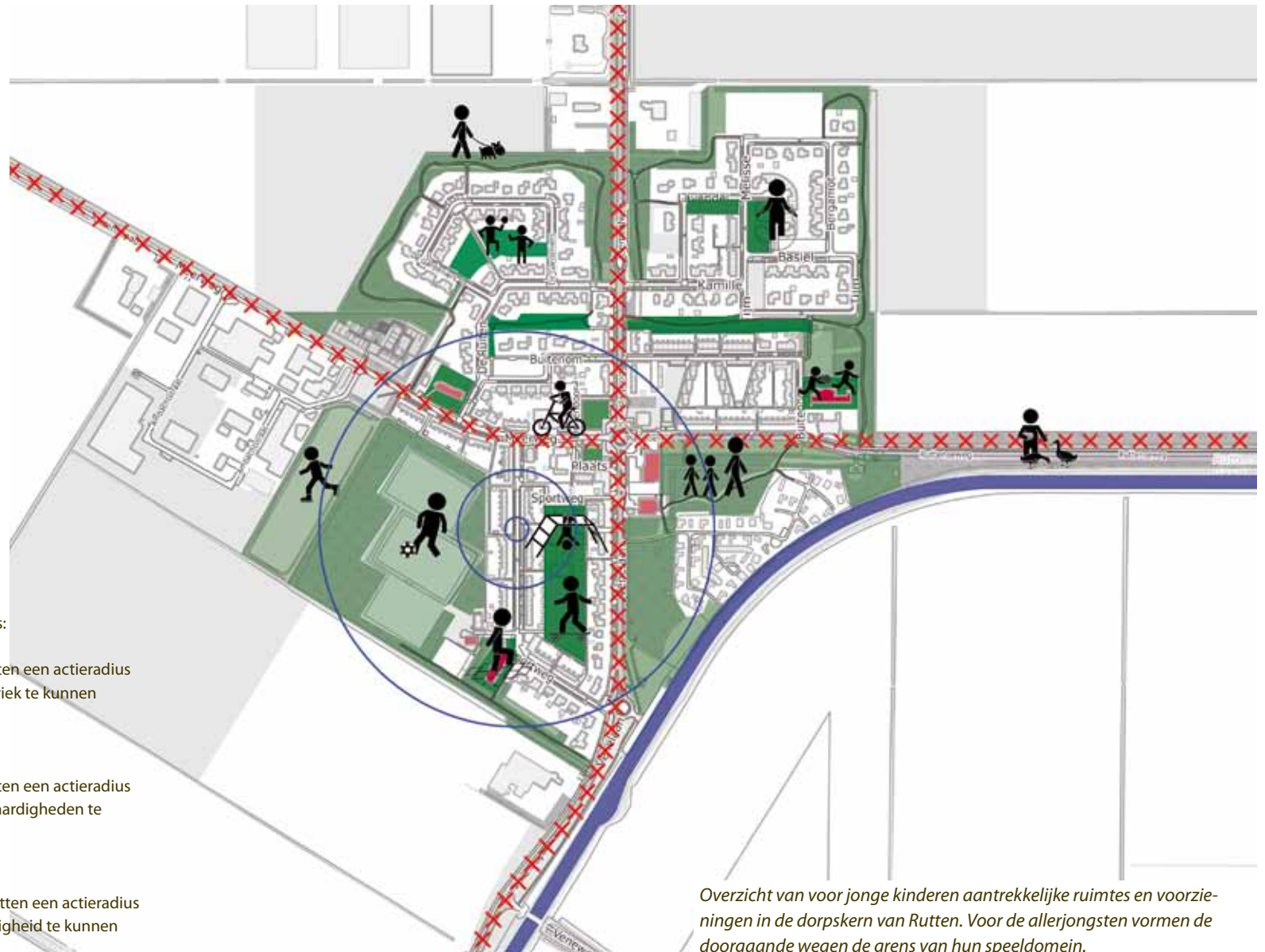
Basisvoorzieningen voor kinderen in het dorp zijn ruim voorhanden. Rutten heeft twee basisscholen, voor- en naschoolse opvang, een speeltuin, sportverenigingen en diverse sociaal-culturele activiteiten. Daarnaast is er veel en avontuurlijke ruimte voor de jongere kinderen om te spelen. Voor de oudere kinderen van 12-18 jaar zijn er minder mogelijkheden, zij zijn voor zowel school als vrije tijd vaker aangewezen op Lemmer en Emmeloord.

De schaatsbaan.

Avondvierdaagse in Rutten.

Toelichting bij de drie cirkels:
 30 m | 0-4 jaar
 kinderen van 0-4 jaar benutten een actieradius
 van 30 meter om hun motoriek te kunnen
 ontwikkelen.

150 m | 4-8 jaar
 kinderen van 4-8 jaar benutten een actieradius
 van 150 meter om sociale vaardigheden te
 ontwikkelen.

500 m | 8-12 jaar
 kinderen van 8-12 jaar benutten een actieradius
 van 500 meter om zelfstandigheid te kunnen
 ontwikkelen.

Overzicht van voor jonge kinderen aantrekkelijke ruimtes en voorzieningen in de dorpskern van Rutten. Voor de allerjongsten vormen de doorgaande wegen de grens van hun speeldomein.

Verenigingsleven

In het dorp bestaat traditioneel een rijk verenigings- en kerkelijk leven. Van oudsher leveren de bewoners een bijdrage aan het in stand houden van de gemeenschap. In Rutten blijkt dit verenigingsleven o.a. uit de sport, de sociaal-culturele activiteiten en de jaarfestiviteiten. In Rutten wordt jaarlijks carnaval gevierd in de dorpsgemeenschap. Op een nieuwjaarsbijeenkomst komen gemiddeld circa 300 bewoners. Jaarlijks is er een druk bezocht dorpsfeest. In het dorp zijn twee kerken aanwezig: de rooms-katholieke en de protestantse.

De Gia Light, de vrouwelijke sloeproeploeg uit Rutten. Nederlands kampioen in 2012.

Carnaval in Rutten.

Ondernemersklimaat

Het stichten van boerenbedrijven vormde ooit de bestaansreden van Rutten. Ook anno 2013 is de aanwezigheid van het boerenbedrijf een intrinsiek onderdeel van de identiteit van het dorp. Ook nu vanwege schaalvergroting het aandeel actieve agrariërs in de bevolking van Rutten afneemt, hebben veel bewoners nog banden met of ten minste een warm hart voor het boerenbedrijf.

De inrichting van het Ruttense buitengebied is vrijwel geheel afgestemd op het boerenbedrijf. De opzet met rechthoekige kavels, rechte wegen en eenvoudige boerderijen is sinds de ingebruikname in de jaren '50 niet wezenlijk veranderd.

Het belang van het boerenbedrijf komt ook naar voren in de veelheid aan bedrijven die aan de landbouw gelieerd zijn. Er zijn ook bedrijven die het gelukt is om nieuwe markten aan te boren, zoals bijvoorbeeld een bedrijf dat wormen kweekt voor de sportvisserij.

Landbouwverkeer in de dorpskern.

Rechte wegen en rechthoekige akkers bepalen het beeld in het buitengebied van Rutten.

De opzet van het buitengebied is van oudsher afgestemd op het boerenbedrijf.

Kernkwaliteiten met subkwaliteiten

Ruimtelijke opzet	Nabijheid Lemmer	Aanbod woonmilieus	Activiteiten en voorzieningen voor kinderen	Verenigingsleven	Ondernemersklimaat
<i>Sterke ruimtelijke relatie dorpskern en buitengebied</i>	<i>Winkels</i>	<i>Variatie in woonmilieus</i>	<i>Basisscholen</i>	<i>Sport: voetbal, volleybal, tennis, motorclub, sloep-roeien etcetera</i>	<i>Goed ondernemersklimaat</i>
<i>Dorpskern met vertrouwde plekken</i>	<i>Maatschappelijke voorzieningen (apotheek, arts)</i>	<i>Betaalbare woningen zowel in bestaande bouw als in nieuwbouw</i>	<i>Voor- en naschoolse opvang</i>	<i>Culturele activiteiten: toneel, volkstuin, etcetera</i>	<i>Diversiteit in landbouw</i>
<i>Geborgenheid in dorpskern</i>	<i>Recreatieve voorzieningen</i>	<i>Ruime kavels</i>	<i>Speeltuin</i>	<i>Jaarfeesten: carnaval, nieuwjaarsreceptie</i>	<i>Goed functionerend bedrijventerrein</i>
<i>Openheid in het buitengebied</i>	<i>Horeca</i>	<i>Bijzondere arbeiderswoningen in buitengebied</i>	<i>Sport</i>	<i>Kerkelijk leven</i>	<i>Openstaan voor nieuwe marktkansen</i>
<i>Dorpskern en buitengebied overzichtelijk</i>	<i>Toeristische infrastructuur</i>	<i>Vrijkomende boerenerven</i>	<i>Activiteiten voor kinderen</i>	<i>Jongerenketen</i>	<i>Veel kleine zelfstandigen (zzp'ers)</i>
<i>Ruimtelijk gevoel</i>			<i>Ruimte en groen voor kinderen</i>		
<i>Herkenbare kwadranten</i>					

Betrokken

Betrokken zijn is een belangrijke kernwaarde van de bewoners. Deze waarde kent een lange traditie. Lotsverbondenheid en verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap vormen van oudsher de basis voor het saamhorigheidsgevoel. In de huidige tijd kiezen bewoners zelf of en hoe ze betrokken willen zijn bij de gemeenschap. Bewoners ondersteunen elkaar indien nodig en organiseren gezamenlijke activiteiten. Elkaar kennen en elkaar weten te vinden is belangrijk bij het betrokken zijn bij elkaar. Een component van betrokkenheid is de sociale controle. Deze kent een positief en een negatief aspect. Positief is dat de bewoners op elkaar letten. Als er wat gebeurt, schieten bewoners elkaar te hulp. Negatief aspect is dat de roddels op straat liggen.

Naast elkaar ondersteunen, is ook het ontmoeten belangrijk. Naast georganiseerde activiteiten zijn dagelijkse contacten belangrijk. Geconstateerd wordt dat door het wegvallen van voorzieningen (winkels, horeca) de toevallige dagelijkse contacten afnemen.

Ontmoeten is een sleutelbegrip: je hoeft er niet bij te horen, je mag er bij horen. Als je onderdeel wilt zijn van het gemeenschapsleven, moet je wel initiatief nemen. Het gaat over saamhorigheid zonder gesloten te zijn. Wie mee wil doen, kan erbij horen.

Ordelijk

Het sociale leven is ordelijk en overzichtelijk. Sociale relaties in en tussen families, vriendenkringen en burens lopen langs vertrouwde patronen en gedeelde waarden. Het zorgt voor rust, ongedwongen met elkaar omgaan, en relaxed wonen.

Energiek

Rutten is een dorp vol energie. Op collectief niveau is het zelf-organiserend vermogen van het dorp groot. Op individueel niveau is er sprake van een grote mate van zelfredzaamheid. Veel van de energie is op het dorp zelf gericht. Deze energie richt zich succesvol op het bereiken van concrete resultaten. De realisatie van de speeltuin, gymzaal, aula en jeu de boulesbaan zijn daarvan goede voorbeelden.

Zichtbaar

In het dorp zelf is herkenbaarheid en zichtbaarheid naar elkaar duidelijk aanwezig. Bewoners kennen elkaar over het algemeen, spreken elkaar aan en spreken zich tegenover elkaar uit. De herkenbaarheid en zichtbaarheid van het dorp naar buiten is echter niet groot. Tevredenheid en een zekere mate van bescheidenheid speelt een rol. Als je echter andere partijen van buiten het dorp nodig hebt om iets te bereiken, is zichtbaar zijn belangrijk.

Realistisch

Het dorp Rutten is realistisch en pragmatisch. Het dorp neemt de feiten en omstandigheden zoals ze zijn, zowel individueel, alsook in de dorpsgemeenschap (wegtrekken voorzieningen). Deze realiteitszin voorkomt overspannen verwachtingen en maakt het dorp tot een goede overlegpartner met externen. Haalbare zaken worden nagestreefd.

Kernwaarden met subwaarden

Betrokken	Ordelijk	Energiek	Zichtbaar	Realistisch
<i>Saamhorig</i>	<i>Overzichtelijk</i>	<i>Daadkrachtig</i>	<i>Herkenbaar</i>	<i>Denken in mogelijkheden</i>
<i>Hulpvaardig</i>	<i>Beheerst</i>	<i>Zelforganiserend</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Redelijk</i>
<i>(ont)moeten</i>	<i>Rationeel</i>	<i>Actief</i>		<i>Praktisch</i>
<i>Verantwoordelijk</i>	<i>Rust</i>	<i>Zelfredzaam</i>		<i>Overleggen</i>
<i>Harmonieus</i>	<i>Ongedwongen</i>			

Kernwaarden met functie, emotie, streven

	Betrokken	Ordelijk	Energiek	Zichtbaar	Realistisch
<i>Functie</i>	<i>Op basis van eigen keuze elkaar helpen</i>	<i>Structuur aanbrenge</i>	<i>Zaken in beweging brengen</i>	<i>Zichtbaar zijn naar elkaar en naar buiten</i>	<i>Mogelijkheden inschatten</i>
<i>Emotie</i>	<i>Er bij horen</i>	<i>Zekerheid ervaren</i>	<i>Samen beweging ervaren</i>	<i>Voor jezelf opkomen</i>	<i>Dichtbij houden</i>
<i>Streven</i>	<i>Samen dingen ondernemen</i>	<i>Overzicht hebben</i>	<i>Activiteiten realiseren</i>	<i>Herkenbaar zijn</i>	<i>Haalbare zaken nastreven</i>

Toekomstbelofte

Op basis van de geformuleerde kernwaarden en kernkwaliteiten is de toekomstbelofte voor Rutten geformuleerd. De kernwaarden geven kleur aan *hoe* de toekomstbelofte kan worden gerealiseerd. De toekomstbelofte die het dorp Rutten aan zichzelf en aan anderen doet is:

Rutten:

“Een energieke en kindvriendelijke woongemeenschap”

Rutten is een energieke en kindvriendelijke woongemeenschap. Het wonen in een gemeenschap staat in Rutten centraal. De bewoners zijn zorgzaam naar elkaar en hebben een kindvriendelijke omgeving gecreëerd. Rutten is door haar aanbod aan verschillende woonmilieus, door de aanwezige rust en ruimte, aantrekkelijk als woonplek. In het dorp zijn scholen, kinderopvang, sociale activiteiten en sportgelegenheden, terwijl dichtbij in Lemmer winkels en andere voorzieningen aanwezig zijn. Dit alles maakt het wonen in het dorp aangenaam.

Gelet op de identiteit én de opgave waarvoor het dorp staat, richt het dorp zich in de toekomst actief op het huisvesten van huishoudens met kinderen, zonder daarbij de andere bewonersgroepen tekort te doen. Het dorp zet haar eigen kwaliteiten en waarden in om de opgave te realiseren. Het actief werven van huishoudens met kinderen moet ertoe

bijdragen dat het draagvlak aan voorzieningen groeit. Deze strategie heeft als inzet dat Rutten ook over langere periode een energieke woongemeenschap is met voldoende basisvoorzieningen.

Deze toekomstbelofte is een hefboom naar de ontwikkeling en de aanpak van het dorp in de toekomst. Het houdt onder meer in dat het wonen in het dorp voor huishoudens met kinderen zo aantrekkelijk mogelijk wordt gemaakt. Met deze toekomstbelofte als uitgangspunt wordt de dorpsvisie en het dorpsplan voor de komende jaren geformuleerd.

Tekening uit de identiteitsessie die trots op Ruttense waarden als gezin en werk uitdrukt.

4 De dorpsvisie 2013-2026

Inleiding

Het dorp Rutten staat voor een belangrijk omslagpunt. Met de geformuleerde toekomstbelofte wordt een koers bepaald die antwoord geeft op een (toekomstige) achteruitgang van het dorp ten gevolge van bevolkingsstagnatie. Deze koers voor de toekomst wordt uitgewerkt in een toekomstvisie en de daarbij behorende thema's.

Toekomstvisie: 'Rutten: een energieke en kindvriendelijke woongemeenschap'

De inzet van de toekomstvisie is dat het in 2026 nog steeds prettig wonen is voor de bewoners in het dorp, jong en oud. Goede woningen in verschillende woonmilieus, kwalitatief goede basisvoorzieningen en activiteiten, ruimte en groen zijn daarvoor de voorwaarden. Deels zijn deze zaken aanwezig, deels moeten ze nog worden gerealiseerd.

Om ook in 2026 een prettige woongemeenschap te zijn, is het belangrijk dat Rutten zich verder ontwikkelt op basis van haar eigen kracht en kwaliteiten. Door zich te onderscheiden van andere dorpen wordt zij aantrekkelijk voor bepaalde bevolkingsgroepen. Rutten wil zich actief onderscheiden als een kindvriendelijke woongemeenschap. Zij richt zich op het behouden en aantrekken van huishoudens met kinderen. Dat heeft alleen kans van slagen als de voorzieningen die nodig

zijn voor deze groep kwalitatief van een hoog niveau zijn. Om handen en voeten te geven aan de toekomstbelofte en toekomstvisie zijn vier strategische thema's geformuleerd. Deze thema's zijn de eerste stap naar een dorpsprogramma.

A. Verbeteren van het kindvriendelijke karakter

Rutten is een kindvriendelijke woongemeenschap. Om er voor te zorgen dat dit ook in de toekomst zo blijft, is het belangrijk om dit kindvriendelijke karakter te handhaven en verder te verbeteren. In de eerste plaats gaat het dan om het betrekken van kinderen bij de invulling van het kindvriendelijke karakter van het dorp. In de tweede plaats gaat het om het realiseren van het kindcentrum in Rutten. Daarnaast gaat het om voldoende speelruimte, een kindvriendelijke openbare ruimte, activiteiten en voorzieningen voor kinderen. In de toekomst moeten er voldoende basisvoorzieningen voor de kinderen aanwezig zijn.

B. Verbeteren van het aanbod aan woonmilieus

Om in de toekomst een aantrekkelijke woongemeenschap te zijn voor huishoudens met kinderen en startende tweepersoons huishoudens is het belangrijk om het aanbod aan woonmilieus voor deze groepen te versterken en uit te breiden.

Het dorp richt zich ook op startende tweepersoons-huis-

houdens. Deze starters zijn een nieuwe generatie die het dorp ook in de toekomst tot een kindvriendelijke woongemeenschap maakt.

De ambitie is gericht op groei van het dorp met huishoudens met kinderen. Dit kan op verschillende manieren: door sloop/nieuwbouw en door inbreiding in de dorpskern. In het buitengebied door het maken van woonclusters. Naast koop is het handhaven van voldoende betaalbare huurwoningen -zowel in de bestaande woningvoorraad als in de nieuwbouw- van belang.

In het dorp wonen relatief veel ouderen. De meesten van hen willen zolang mogelijk zelfstandig blijven wonen in het dorp. Veel ouderen passen hun eigen woning daarom aan. Daarnaast is er bij een deel van deze groep ook behoefte aan een ander type woning: kleiner, minder buitenruimte, comfortabel.

C. Verbeteren van de zorg in de woongemeenschap

Een groot deel van de bewoners wil zolang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Daarvoor worden onder andere woningen door de eigenaren zelf aangepast. Om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen, is de bijdrage van vrijwilligers, mantelzorgers uit het dorp en professionele hulp vanuit Carrefour en de Zorggroep nodig. De betrokkenheid en organisatiekracht van het dorp staan garant voor een sterk netwerk

van vrijwilligers en mantelzorgers. Het vergroten van de zichtbaarheid (van het aanbod) van de Zorggroep en Carrefour in het dorp zal leiden tot een toegankelijker dienstverlening en tot een verbetering van de samenwerking. Deze zichtbaarheid kan gestalte krijgen door het maken van een zorgpunt, van waaruit diverse activiteiten kunnen worden verricht. In combinatie daarmee zal aandacht worden geschonken aan digitale ondersteuning van de zorgnetwerken en het in beeld brengen van vraag en aanbod. Het toekomstperspectief is de realisatie van een fysieke en digitale *zorg-community*.

D. Stimuleren van ontmoetingen

In het dorp bestaat een grote behoefte aan elkaar ontmoeten. Het gaat om georganiseerde ontmoetingen, en om dagelijkse, toevallige ontmoetingen. Beide soorten ontmoetingen zijn typerend voor de woongemeenschap Rutten. Het dorp beseft dat georganiseerde en toevallige ontmoetingen belangrijke bouwstenen zijn voor een levendige en vitale dorpsgemeenschap, ook op langere termijn.

Het organiseren van ontmoetingen vindt al veel plaats, zowel door het organiseren van gezamenlijk dorpsactiviteiten, alsook door de activiteiten van de verschillende verenigingen, scholen en kerken. Toch staat het efficiënt beheren van

activiteiten onder druk als gevolg van o.a. de fragmentatie van activiteiten. Het samenbrengen van deze activiteiten kan daarvoor een oplossing zijn.

Belangrijk blijft echter de notie dat de levendigheid van een dorp mede wordt bepaald doordat georganiseerde ontmoetingen op verschillende plekken in het dorp plaatsvinden. In het kader van de discussie over het MFA is het daarom belangrijk vast te stellen welke functies wel en welke niet geclusterd worden.

Toevallige dagelijkse ontmoetingen zijn voor veel bewoners belangrijk om even contact te hebben met anderen. Toevallige dagelijkse ontmoetingen zijn ook belangrijk voor de sfeer en levendigheid in het dorp. Vroeger vonden deze ontmoetingen o.a. bij de supermarkt plaats. De supermarkt is al tien jaar dicht, maar nog steeds missen Ruttenaren deze winkel, het consultatiebureau en andere voorzieningen, onder meer vanwege de kans op toevallige ontmoetingen. Zeker zijn er nu ook nog plekken waar deze toevallige ontmoetingen plaatsvinden, zoals het schoolplein, de speelweide, het voetbalveld.

Toevallige dagelijkse ontmoetingen kun je uiteraard niet plannen. Wat wel kan is het scheppen van aanleidingen in de

openbare ruimte verspreid in het dorp en op De Plaats in het hart van de dorpskern. Mede hierom is het vitaliseren van het centrum van Rutten een belangrijke opgave.

5 De strategie

De toekomstvisie van het dorp Rutten is ambitieus. Met welke strategie kan deze visie worden gerealiseerd? Een defensieve strategie zal leiden tot behoud van wat er nu is en misschien zelfs wel tot teloorgang; stilstand is achteruitgang. Voor een offensieve strategie zijn te weinig macht en middelen beschikbaar. Een strategie van geleidelijkheid en samenwerking tussen betrokken partijen (bewoners, bedrijven, instellingen) ligt meer voor de hand en past ook bij de identiteit van het dorp.

Bij de strategie van geleidelijkheid gaat het om het benutten van de kansen en om het nemen en ondersteunen van kleinschalige initiatieven. De visie en toekomstbelofte worden daardoor stap voor stap gerealiseerd. Het gaat daarbij om het benutten van deze kansen op het juiste moment. Deze kansen en mogelijkheden zijn in het dorp volop aanwezig: de mogelijkheid om een kindcentrum en een MFA te realiseren, de mogelijkheid om woningbouw te realiseren middels inbreiding in de dorpskern, de kansen om door vrijkomende boerderijen plattelandswoningen en clusters te realiseren, de wens vanuit instellingen en gemeente om de zorg in het dorp te vernieuwen en beter zichtbaar te maken, de mogelijkheden om kwaliteit en inrichting van de openbare ruimte te verbeteren.

In deze strategie van geleidelijkheid past ook het nemen

en ondersteunen van kleinschalige initiatieven. Door de laagdrempeligheid daarvan kunnen veel bewoners en partijen bijdragen aan de realisatie ervan. Initiatieven die minder succesvol zijn kunnen worden gestopt, terwijl nieuwe initiatieven redelijk gemakkelijk kunnen worden opgepakt.

Alleen door een goede regie (zie ook hoofdstuk 6) en een hechte samenwerking tussen de betrokken partijen, kan de toekomstvisie worden gerealiseerd. In die regie en het versterken van de samenwerking moet worden geïnvesteerd. Het dorp beseft, bij monde van Dorpsbelang, dat zij daarin een substantiële bijdrage moet leveren. Het dorp beseft ook dat zijzelf een deel van de middelen moet genereren om de toekomstvisie te kunnen realiseren. Het voorstel om een Ontwikkelingsbedrijf Rutten op te zetten, waarin de verschillende partijen - waaronder bewoners en ondernemers - participeren, is daar het bewijs van. Er zijn verschillende varianten denkbaar voor een dergelijk Ontwikkelingsbedrijf voor ontwikkeling/uitgeven/beheren van vastgoed.

Onderdeel van de strategie is ook om kinderen nadrukkelijk te betrekken bij het invullen van het kindvriendelijke karakter van het dorp. Het voorstel is onder andere om een jeugdtraject op te zetten.

Het dorpsplan 2013-2017

Opzet dorpsprogramma

In dit hoofdstuk wordt het dorpsprogramma beschreven. Het programma bestaat uit de volgende onderdelen:

- doelstelling;
- subdoelstellingen/maatregelen;
- activiteiten en projecten.

Looptijd

Het programma heeft in beginsel een looptijd van vier jaar (2013- 2017) met een doorkijk naar latere jaren. Het eerste jaar is hard in die zin dat voor de activiteiten en projecten kwaliteit, organisatie, tijd, informatie, communicatie en geld bekend is. Door de gemeentelijke dorpscoördinator wordt elk jaar samen met de betrokken partijen het programma geconcretiseerd.

Het programma als coproductie

Het programma is een coproductie van verschillende partijen. De zelforganisatie van het dorp is daarbij essentieel. Echter ook gemeente, Mercatus, Zorggroep Oude en Nieuwe Land en Carrefour hebben een verantwoordelijkheid en leveren een bijdrage in het ontwikkelen en het uitvoeren van de projecten uit het programma.

Doelstelling dorpsprogramma

De doelstelling van het programma is gelijk aan de toekomstbelofte van het dorp:

“Het versterken van het energieke en kindvriendelijke karakter van de woongemeenschap Rutten”

Deze doelstelling geeft richting aan het dorpsprogramma. Maatregelen, activiteiten en projecten in het programma moeten een directe of indirecte bijdrage leveren aan het realiseren van deze doelstelling.

Subdoelstellingen/maatregelen

De subdoelstellingen/maatregelen komen overeen met de strategische thema's in de toekomstvisie. Deze subdoelstellingen zijn:

- verbeteren van het kindvriendelijke karakter;
- verbeteren van het aanbod aan woonmilieus;
- verbeteren van de zorg in de woongemeenschap;
- stimuleren van ontmoetingen.

Dorpsprogramma 2013-2017

A	Verbeteren van het kindvriendelijke karakter	Effect/ Resultaat	Organisatie	Tijd-planning	Geld	Opmerkingen
1	Opzetten jeugdraad in Rutten	Zelforganisatie jeugd Invloed jeugd op ontwikkeling van het dorp	Carrefour Dorpsbelang Scholen Jeugdverenigingen	Start met ondersteuning Carrefour 2013	Startgeld dorpsontwikkelingsplan	Mogelijk splitsing naar leeftijdscategorie.
2	Sculptuur kind met klavertje vier	Symbool waar het dorp Rutten voor staat wordt uitgedragen	Dorpsbelang IGW Jeugdraad	Ontwerp en uitvoering 2013/2014	Gezamenlijke financiering door bij het dorp betrokken partijen	Sculptuur kan worden geplaatst in het dorpscentrum.
3	Evaluatie verkeersveiligheidsplan april 2008 in relatie tot kindvriendelijkheid. Knelpunten uit deze evaluatie omzetten in actieplan	Kindvriendelijk en veilig	IGW Dorpsbelang Wijkagent Provincie Jeugdraad	Uitvoering 2013	Regulier budget gemeente en provincie	Mede op basis inbreng jeugd in Rutten. Het gaat o.a. over aanleg zebrapaden, tegengaan te hard rijden in dorp, kindveilige routes door het dorp. Snel uitvoerbare punten direct uitvoeren, andere punten opnemen in openbaar ruimteplan.
4	Maken overzicht inrichting openbare ruimte	Kindvriendelijk Veilig Ontmoeten	Gemeente Dorpsbelang Jeugdraad	Startnotitie Dorpsbelang Gemeente 2013/2014	Uitvoering regulier onderhoudsbudget gemeente, startgeld dorpsontwikkelingsplan	Vanuit Dorpsbelang pakt de werkgroep Dorpsverfraaiing dit op. Verbinden met gemeentelijk 'beleid openbare ruimte' (BOR, begin 2014 gereed). Mogelijke verschuiving binnen bestaand budget.
5	Activiteitenplan jeugd 6-16 jaar	Ontspanning	Carrefour Jeugdraad Verenigingen	Start Carrefour 2013/2014	Regulier budget Carrefour	Waaronder: (vernieuwende) sportieve activiteiten, muziekles. Wensen jeugd: elke maand sport-/spel-/knutselmiddag. Wekelijks chillen in De Stiepe.
6	Eén school met voor- en naschoolse opvang/peuterzaal (kindcentrum)	Efficiënter onderwijs Samen opgroeien	Project kindcentrum Scholen Dorpsbelang Jeugdraad	Lopend project kindcentrum 2013/2014	Stimuleringsbudget pilotproject kindcentrum Rutten	Zie gemeentelijke notitie kindcentra. Koppeling aan MFA (zie D1). Budget uitsluitend beschikbaar voor opstarten.
7	Beter busvervoer	Scholieren kunnen op tijd op stage/school komen	Busvervoerders Dorpsbelang 10 dorpen overleg Provincie	Overleg dorpsbelang, busvervoerders, provincie, 2014		
8	Opzetten werkgroep kindvriendelijkheid	Kindvriendelijkheid in het dorp versterken	Dorpsbelang Jeugdraad	2013		

B	Verbeteren van het aanbod woonmilieus	Effect/ Resultaat	Organisatie	Tijd-planning	Geld	Opmerkingen
1	Haalbaarheidsonderzoek doen naar het opzetten van een Ontwikkelingsbedrijf Rutten	Regie op ontwikkeling en invulling vastgoed	Dorpsbelang Ondernemers Gemeente Mercatus	Startnotitie o.l.v. Dorpsbelang 2013	Bespreekpunt gemeente	Uitwerken van verschillende varianten. Verkennen mogelijkheden Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) in Rutten.
2	Vernieuwen aanbod betaalbare en ruime eengezinswoningen door renovatie, sloop en/ of nieuwbouw	Modernisering woningaanbod huishoudens met kinderen en startende twee persoons-huishoudens	Mercatus Ontwikkelingsbedrijf Rutten	Start uitvoering 2015 Mercatus	Exploitatie Mercatus Ontwikkelingsbedrijf Rutten Gemeente Private partijen	Bij sloop relatie leggen met landschappelijk, stedenbouwkundig en architectonisch DNA van de polderdorpen.
3	Vergroten aanbod betaalbare en ruime eengezinswoningen in koopsector op verschillende inbreidingslocaties	Vergroting aanbod huishoudens met kinderen	Ontwikkelingsbedrijf Rutten Gemeente Verenigingen Instellingen, Kerken	Startnotitie door Ontwikkelingsbedrijf 2014	Ontwikkelingsbedrijf Rutten Gemeente Private partijen	Mogelijke locaties: • sportvelden • centrum • vrijkomende locaties als gevolg van realisatie kindcentrum/ MFA.
4	Behoeftetepeiling doen naar de vraag naar kleinere, comfortabele huur- en koopwoningen	Nieuw aanbod vooral voor ouderen	Ontwikkelingsbedrijf Rutten ZONL	Startnotitie door Ontwikkelingsbedrijf Rutten 2014	Ontwikkelingsbedrijf Rutten	Comfortabele, bescheiden woningen, met weinig buitenruimte. Gecombineerd met MFA (zie D1). ZONL brengt expertise in.
5	Hergebruik bestaande bebouwing en/of nieuwbouw clusters met woningen in buitengebied	Vernieuwen aanbod buitengebied, antwoord op leegloop	Ontwikkelingsbedrijf Rutten	Startnotitie Ontwikkelingsbedrijf Rutten 2015	Ontwikkelingsbedrijf Rutten Private partijen	Zorgcomplex, meerdere generaties, woongroep etc. Relatie leggen met landschappelijk, stedenbouwkundig en architectonisch DNA van de polderdorpen.
6	Verbeteren multifunctionele huurwoningen in levensloopgeschikte woningen	Gereneveerd aanbod voor diverse doelgroepen	Mercatus	Start renovatie Mercatus 2014	Exploitatie Mercatus	Voormalige seniorenwoningen geschikt maken voor diverse doelgroepen. Nog geen definitief besluit.
7	Verkenning herontwikkeling locatie Ruttensevaart (Groene Kwadrant)	Groter aanbod huishoudens met kinderen	Ontwikkelingsbedrijf Rutten Gemeente Elboru b.v. Individuele eigenaren	Startnotitie haalbaarheidsonderzoek Ontwikkelingsbedrijf Rutten 2016	Ontwikkelingsbedrijf Rutten Gemeente Private partijen	Met name gericht op huishoudens met kinderen.
8	Stedenbouwkundige schets	Verskillende programmaonderdelen verbinden en ordenen	Gemeente Dorpsbelang Mercatus	Startnotitie Gemeente 2013	Opnemen binnen clusterplan RO gemeente	Zie A2, A4, A6, B2-B5, B8, C3, D1 en D3, D5 Gemeentelijke term wordt mogelijk: dorpsvernieuwingsplan. Relatie leggen met landschappelijk, stedenbouwkundig en architectonisch DNA van de polderdorpen.

C	Verbeteren van de zorg in de woongemeenschap	Effect/ Resultaat	Organisatie	Tijd-planning	Geld	Opmerkingen
1	Tijdelijk inlooppunt	Ontmoetingsplek voor zorg en welzijn	ZONL Carrefour Dorpsbelang Vrijwilligers Ouderensoos AMW	Startnotitie ZONL Carrefour Dorpsbelang 2013	Regulier budget ZONL, Carrefour, Gemeente	Vooruitlopend op C3. Invulling naar behoefte inwoners Rutten. Naast fysieke plek ook digitaal netwerk opzetten. In overleg met ouderensoos 'Ons Genoegen'.
2	Activiteitenbegeleider inlooppunt	Uitvoeren activiteiten inlooppunt, elkaar ontmoeten	ZONL Carrefour	Startnotitie ZONL en Carrefour 2013	Regulier budget ZONL, Carrefour	Zie ook D2. Precieze invulling naar behoefte inwoners Rutten.
3	Zorgpunt voor flexibel zorgaanbod op basis van behoefte	Behandeling zorgvragen	ZONL Dorpsbelang Project MFA Zorg- en dienstverleners	Startnotitie ZONL 2014	Zorgverzekeraars, ZONL en Gemeente	Genoemd zijn o.a huisarts, wijkverpleging, bloedprikken, fysiotherapie, pedi- en manicure, kapper, apotheek, consultatiebureau. Gekoppeld aan MFA (zie D1).
4	Bestaande zorg- en ontmoetingsnetwerken in het dorp zichtbaar maken en verbinden	Mensen die zorg behoeven kunnen langer in Rutten blijven wonen	ZONL Carrefour Dorpsbelang Zorg-vrijwilligers	Startnotitie Dorpsbelang ZONL Carrefour 2013	Regulier budget ZONL en Carrefour. Procesgeld dorpsontwikkelingsplan	Het opzetten van een (digitale) community waarin zichtbaar wordt gemaakt hoe bewoners en verenigingen in het dorp zorg verlenen én waarin vraag- en aanbod van zorgdiensten wordt georganiseerd. Bijvoorbeeld via prikbord en website. Vergelijk website "Samen in Nop".
5	Zorgmodel laatste levensfase uitwerken	In eigen omgeving kunnen blijven wonen	ZONL Dorpsbelang Carrefour Gemeente	Startnotitie ZONL 2014	Financiering startnotitie ZONL, Gemeente	Koppeling met MTH-professionals (Medisch-Technisch Handelen) en TTH-vrijwilligers (Terminale ThuisHulp). Aandacht voor bekendmaking mogelijkheden zorgondersteuning.
6	Opzetten werkgroep zorg	Verbeteren en vernieuwen van de zorg	Dorpsbelang	2013		

D	Het stimuleren van ontmoetingen	Effect/Resultaat	Organisatie	Tijd-planning	Geld	Opmerkingen
1	Realisatie MFA	Plek voor dorpsactiviteiten, zorg, etc.	Project MFA	Haalbaarheidsonderzoek 2013 gereed	Financiering publiek en privaat	Koppeling aan kindcentrum (zie A6).
2	Buurtwerker 3.0	Faciliteren en organiseren activiteiten	Carrefour ZONL	Startnotitie Carrefour/ZONL 2013	Regulier budget Carrefour/ZONL	In combinatie met C2.
3	Plan vitaliseren centrum	Versterking levendigheid en ontmoetingsfunctie dorpscentrum	Dorpsbelang Gemeente IGW	Startnotitie Dorpsbelang 2014	Financiering Gemeente Dorp	Relatie met MFA (zie D1).
4	Activiteiten in dorp zichtbaar maken in openbare ruimte	Ontmoetingen mogelijk maken, onderling en met passanten	Dorpsbelang IGW	Startnotitie Dorpsbelang 2013	Startgeld dorpsontwikkelingsplan	
5	Wandelroute (rondje Rutten) afronden	Ontmoetingen mogelijk maken	Dorpsbelang IGW	Realisatie 2013/2014	Zelfwerkzaamheid Budget IGW	Grotendeels gerealiseerd. Resterende punten uitvoeren. Verbinden met gemeentelijk 'beleid openbare ruimte' (BOR), begin 2014 gereed.
6	Ontmoetingselementen in de openbare ruimte: bijvoorbeeld prikbord, boerderijkast, bankjes, paviljoen, spelelementen, etc.	Ontmoetingen mogelijk maken	Dorpsbelang IGW	Realisatie 2013/2014	Realisatie 2013/2014 Startgeld dorpsontwikkelingsplan Budget IGW	Noors winkelconcept verder onderzoeken en daarbij samenwerking zoeken met volkstuinten. Verbinden met gemeentelijk 'beleid openbare ruimte' (BOR), begin 2014 gereed.
7	Bibliotheekfunctie behouden en uitwerken	Lezen en ontmoetingen mogelijk maken	Dorpsbelang Gemeente	Startnotitie 2013/2014	Reguliere budgetten bibliotheek	Ontmoetingsfunctie verder uitwerken. Afleverpunt digitaal bestelde boeken in MFA/ school/ kindcentrum eventueel in combinatie met 'wilde' boekenkast.
8	Versterken en vernieuwen sportaanbod	Sport en ontspanning	Dorpsbelang ASV Carrefour	Startnotitie ASV	Startgeld dorpsontwikkelingsplan	Met nadruk op kinderen tot 12 jaar. Onder meer herstart gymnastiekvereniging.
9	Opzetten werkgroep ontmoeten	Ontmoetingen in het dorp stimuleren	Dorpsbelang	2013		

Besturing en monitoring dorpsprogramma

In totaal zijn er 31 projecten geformuleerd. Zij verschillen aanzienlijk in zwaarte en grootte, in tijd, geld, en doelgerichtheid. Om de doelstelling van het dorpsprogramma te halen is het monitoren en het besturen van het programma met de betrokken partijen belangrijk. Het is de gemeentelijke dorpscoördinator die de uitwerking en uitvoering van het programma begeleidt. Zijn werkzaamheden bestaan uit:

- Het ondersteunen bij de uitwerking van het dorpsplan tot een uitvoeringsprogramma;
- Het coördineren en bewaken van de uitvoering van het programma;
- Het rapporteren over de uitvoering van het programma aan gemeente en dorp.

Criteria voor monitoring en besturing zijn ('t HEFD):

- **Tempo** (is er sprake van vertraging, dan wel versnelling?);
- **Haalbaarheid** (is de activiteit nog steeds maatschappelijk, technisch haalbaar?);
- **Efficiency** (nemen de hoeveelheid ingezette middelen toe of af?);
- **Flexibiliteit** (kan het project eventueel door een ander project worden vervangen?);
- **Doelgerichtheid** (wijzigt de mate waarin het project bijdraagt aan de realisatie van de doelstelling?).

Door de projecten periodiek te toetsen aan deze criteria, kunnen ontwikkelingen binnen het project en binnen het programma worden gevolgd. Op grond daarvan kan al dan niet worden bijgestuurd en/of worden ingegrepen.

Strategische projecten

Binnen het programma worden een aantal strategische projecten benoemd. Deze projecten zijn strategisch van aard, omdat zij essentieel zijn voor het realiseren van de program-madoelstelling en omdat zij katalysator zijn voor het realiseren van andere activiteiten. Bij de keuze van deze projecten is het ook belangrijk om te kijken naar aspecten als tijd en geld. Het is goed als er een balans is tussen strategische projecten die op korte termijn en met weinig geld gerealiseerd kunnen worden en strategische projecten waarvan de realisatie langer duurt en veel geld kost.

Keuze strategische projecten

Op grond van de inschatting van 't HEFD zijn de volgende strategische projecten benoemd. Bij het ontwikkelen en uitvoeren van het programma krijgen deze strategische projecten prioriteit:

- Realisatie van een kindcentrum (A6);
- Realisatie van een MFA (D1);
- Opzetten van een jeugdraad (A1);
- Vergroten en vernieuwen aanbod woningen voor huishoudens met kinderen (B2, B3, B5, B7);
- Het opzetten van een ontwikkelingsbedrijf Rutten (B1);
- Realisatie van een (tijdelijk) zorgpunt, inclusief buurtwerker 3.0 (C1, C2);
- Het vitaliseren van het centrum (D3);
- Het aanpakken van de openbare ruimte gericht op kinderen, veiligheid en ontmoeten (o.a. A3, A5)

Programmakaart

B5

legenda

A Kindvriendelijkheid

- A2 Sculptuur klavertje vier
- A3 Aanpak verkeersveiligheid
- A4 Herinrichting openbare ruimte
- A6 Kindcentrum
- A7 Beter busvervoer

B Woonmilieus

- B3 Inbreiding met eengezinswoningen
- B5 Herbestemmen boerenerven
- B6 Renovatie seniorenwoningen
- B7 Verkennen herontwikkeling

C Zorg

- C3 Zorgpunt realiseren

D Ontmoeting

- D1 MFA (drie alternatieve locaties)
- D3 Vitaliseren centrum
- D5 Verbeteren rondje Rutten
- D6 Ontmoetingselementen
- D7 Bibliotheekfunctie
- D8 Verbeteren sportaanbod

D1
A6
C3
D7

D1
A6
B3
C3
D7

D1
A6
B3
C3
D7

Beeldmerk en gebiedsproducten

Sluitstuk van het dorpsplan is het maken van het beeldmerk en verschillende gebiedsproducten. Het beeldmerk symboliseert waar het dorp Rutten voor staat: 'een energieke en kindvriendelijke woongemeenschap'. Gebiedsproducten zijn producten die op korte termijn door het dorp uit te voeren zijn en die relatief weinig middelen vragen. Ze zijn van belang voor het realiseren van de toekomstbelofte.

Beeldmerk: sculptuur kind met klavertje vier

Kindvriendelijkheid en het dorp als klaverblad zijn kenmerkend voor de identiteit van het dorp en de te volgen koers in de toekomst. Het voorstel is om een sculptuur van een kind met een klavertje vier te maken en deze te plaatsen in het centrum van het dorp. De sculptuur (of onderdelen daarvan) keren terug in de huisstijl van het dorp, in hoe het dorp zich naar binnen en naar buiten toe presenteert.

Gebiedsproducten: ontmoetingen in de openbare ruimte

Er is een grote behoefte aan ongeorganiseerde ontmoetingen in de openbare ruimte. Voorstel is om elementen in de openbare ruimte te maken die uitnodigen tot ontmoeten, zoals een paviljoen, bankjes, boerderijkast (in combinatie met het uitwerken van een Noors winkelconcept) of prikbord. De pagina rechts geeft een aantal voorbeelden. De ontwerpen van de verschillende elementen kunnen op

korte termijn worden gemaakt en uitgevoerd. Er kan mee worden geëxperimenteerd. De producten kunnen tijdelijk ergens worden geplaatst terwijl nut en effect worden onderzocht. Pas als de meerwaarde op een plek is gebleken wordt het product al dan niet in aangepaste vorm geplaatst. Bij het maken van de gebiedsproducten neemt het dorp het voortouw.

voorbeeld gebiedsproduct: boerderijkast met door Ruttenaren zelfgekweekte/-gemaakte producten.

voorbeeld gebiedsproduct: muurkrant met nieuws voor Ruttenaren door Ruttenaren.

voorbeeld gebiedsproduct: comfortabele zitplek.

voorbeeld gebiedsproduct: bord met vraag en aanbod aan klusjes, gezelschap of vervoer.

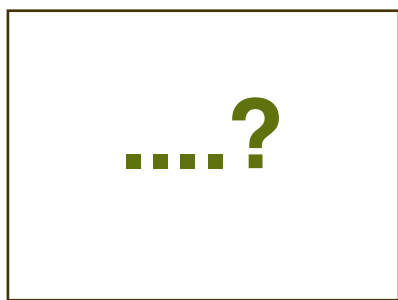
voorbeeld gebiedsproduct: marktje met zelfgemaakte of zelfgekweekte producten.

voorbeeld gebiedsproduct: wandelkaart dorpskern met achtergrondinformatie over Rutten.

voorbeeld gebiedsproduct: bordspel in de open lucht

andere aanleidingen voor ontmoeting onder dorpsgenoten of presentatie van Rutten aan bezoekers.

Ontmoetingen op De Plaats?

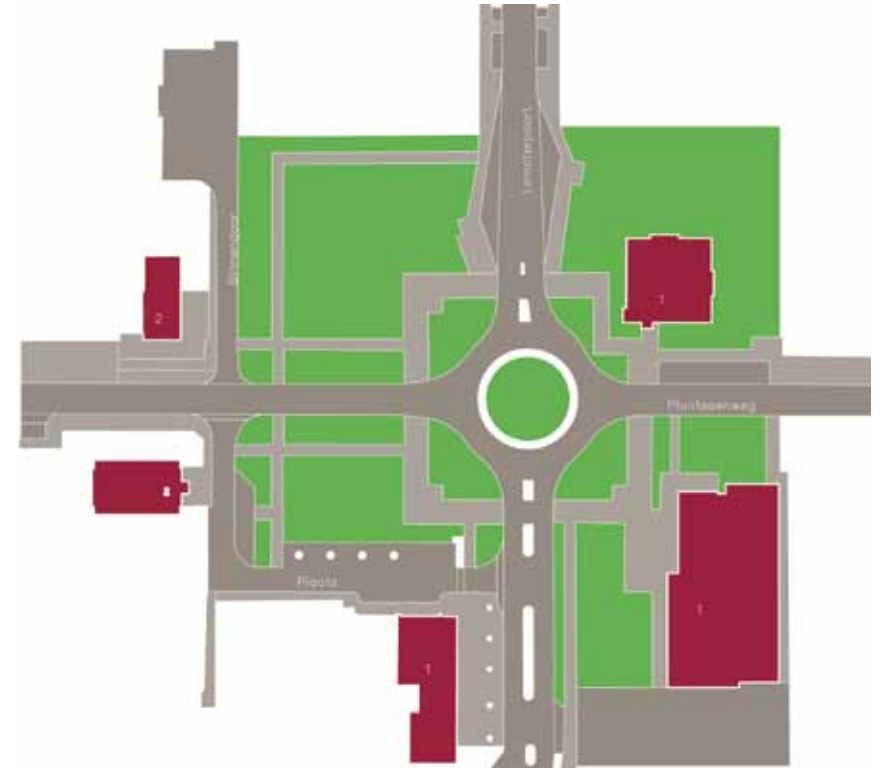
Van oudsher is De Plaats het hart van Rutten waar publieke gebouwen voor automobilist en voetganger centraal en bereikbaar gesitueerd zijn.

Met het wegvallen of minder belangrijk worden van de publieke gebouwen resteert veel verkeersruimte voor weinig bestemming. Gegeven is wel dat ondanks het verdwijnen van een aantal publieke bestemmingen veel Ruttenaren nog steeds op dagelijkse basis in het dorpshart komen. Dit verblijf is vaak kortstondig.

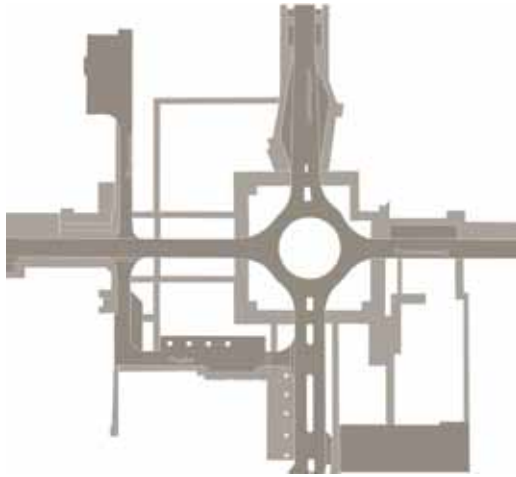
De Plaats heeft een groen karakter maar dit groen is vooral omlijsting van de verkeersruimte (kijkgroen) en heeft minder het karakter van verblijfsruimte waar ontspannen verpoosd kan worden.

Voorwaarde om De Plaats weer een kloppend hart van Rutten te laten zijn is een verbetering van de verblijfskwaliteit in de buitenruimte. Waar nu verkeersruimte voor auto, fiets en voetganger domineert, is ook ruimte nodig waar comfortabel verbleven kan worden.

De elementen voor ontmoeting maken De Plaats, waar winkels zijn verdwenen, tot een bestemming waar informatie uitgewisseld kan worden en producten genoten of gekocht. Een plek met nieuwe aanleidingen voor ontmoeting.

De Plaats in zijn oorspronkelijke opzet als dorpshart met kerken, winkels en dorpshuis.

Veel verharde verkeersruimte voor weinig bestemming aan De Plaats.

De groene ruimte is vooral omlijsting van de verkeersruimte.

Ontwerpschets gebiedsproduct; een zitbankje met houtsnijwerk in de vorm van een klavertje vier.

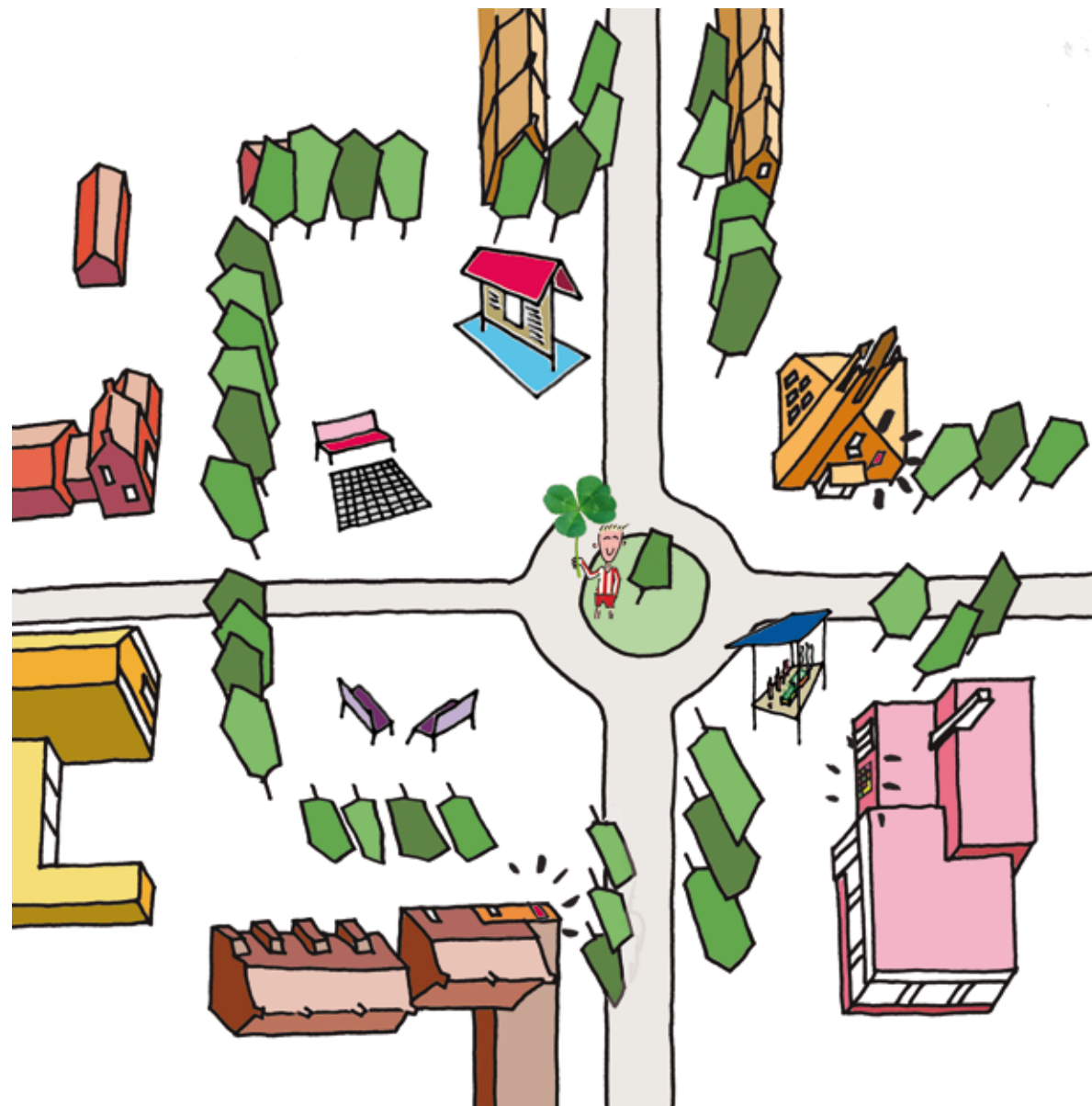
Ontwerpschets gebiedsproduct; een muurkrant met verschillende vitrines voor de diverse organisaties en initiatieven in Rutten. Het deurknopje is een klavertje vier.

Ontwerpschets gebiedsproduct; een boerderijautomaat met het beeldmerk in de ruitjes.

Ontwerpschets gebiedsproduct; lokaal gemaakte jam met beeldmerk op het etiket.

Illustratie ontmoetingselementen. De Plaats als kloppend hart van Rutten. Nieuwe aanleidingen voor ontmoeting en nieuwe voorzieningen om Rutten aan bezoekers te laten zien, in de buitenruimte en in of aan de openbare gebouwen.

Bijlage: Gebruikte documentatie

- Bruin, C.W. de, P.P.P. Huigen en C.R. Volkers, *Dorpen onder druk. Nederzettingenproblematiek in de Noordoostpolder* (Utrecht 1962)
- Camp, D'laine en Mariette Kamphuis, *Architectuur en stedenbouw in Flevoland; Urk 1850-1940, Noordoostpolder 1942-1962. MIP Flevoland* (Zwolle 1992)
- Crébas, Bob, *Iedere dag vrij. Over Het Goed, Marktplaats.nl, brandnetels,...* (Kraggenburg 2006)
- *Dorpsvisies voor de dorpen in de Noordoostpolder* (gemeente Noordoostpolder 2012)
- Flokstra, Tjeerd, *Samenleven in het nieuwe land. Een schets van de sociale, culturele en geestelijke ontwikkeling in de Noordoostpolder 1942-1970* (Kampen 2000)
- *Gezond en krachtig samenleven. Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning en Volksgezondheid Noordoostpolder 2012-2015* (Emmeloord 2011)
- Gort, M. en A. van Oostrom, *Uitverkoren; de kolonisatie van de Noordoostpolder 1940-1960* (Zwolle 1987)
- *Integraal Huisvestingsplan 2012-2015 voor het Primair en Speciaal Onderwijs, concept* (Emmeloord 2011)
- *Jubileumboek Rutten 50 jaar* (Rutten 2003)
- *Mercatus. De visie en de doelstellingen 2011-2015* (Emmeloord z.j.)
- *De Noordoostpolder-dorpen: DNA van een dorp als bouwsteen voor de toekomst, twee delen*(Zwolle 2010)
- *Nota Jeugdbeleid Noordoostpolder 2011-2014. Samen verder bouwen aan een actieve, gezonde en betrokken polderjeugd* (Emmeloord z.j. (2011))
- *Nota Kindcentra. Voorzieningen bundelen vanuit overtuiging. Lef tonen voor leefbaarheid* (Emmeloord 2011)
- *Nota van uitgangspunten structuurvisie, gemeente Noordoostpolder* (Emmeloord, december 2011)
- *Participatievisie Noordoostpolder 2011. Een visie op participatie binnen de WEB, WI, WIJ, WMO, WSW, WWB* (Emmeloord 2011)

- *Paulusschool 50 jaar, 1957-2007* (z.p. 2007)
- *Recreatievisie Noordoostpolder 2012-2016* (Emmeloord z.j. (2011))
- *Sociaal en vitaal, op eigen kracht, gemeente Noordoostpolder* (Emmeloord 2012)
- Visser, L. en Eva Vriend, *15 Stappen rond de poldertoren. Cultuurhistorische wandeling door Emmeloord* (Lelystad 2009)
- *Vitaal en sociaal Noordoostpolder, contourennotitie* (Emmeloord z.j. (2011))
- Volkers, K. *Noordoostpolder, historisch ruimtelijke ontwikkeling en waarden, concept* (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort 2009)
- Vriend, Eva, *Het nieuwe land. Het verhaal van een polder die perfect moest zijn* (Amsterdam 2012)
- *Woningmarktonderzoek Noordoostpolder. Opgesteld voor: gemeente Noordoostpolder & Mercatus* (Amersfoort/Groningen 2011)
- *Woonvisie Noordoostpolder* (Emmeloord 2009)
- www.Ruttennop.nl, www.polderdorpen.nl
- *Het Zuiderzeeproject door de eeuwen heen. Feiten en cijfers* (provincie Flevoland z.p. (Lelystad) 2010)

Colofon

gemeente
NOORDOOSTPOLDER

Opdrachtgever: gemeente Noordoostpolder
Productie en tekst: Kars Advies, De Bilt
Grafische vormgeving: Marc Lampe, Den Haag
Tekeningen: Luuk Poorthuis, Diemen; Geert Gratama,
Naarden, Shirley Warlich, Ede
Fotografie: Henriëtte Schra, Rutten; Marc Lampe, Den Haag

Met dank aan: alle deelnemers aan de bijeenkomsten, in het
bijzonder: Henriëtte Verheggen, Nicolo Plomp, Marianne
Blom-Gommers, Clasiën van Loon, Peter Musters.

Kars Advies
De Holle Bilt 6B
3732 HM De Bilt
Tel: 06-42 013 620 / 06-53 211 238
e-mail: martinjansen@karsadvies.nl/ hanskars@karsadvies.nl
www.karsadvies.nl
De Bilt, juni 2013

